

SISTE NYTT

Tirsdag, den 19. desember 1944.

V V

London, 19. 12. 1944, kl. 18,30.

VEST. De tyske motangrep på en 90 km. bred front mellom Rur og den luxemburgske grense har hatt ny framgang. 1. amerikanske armé har i hele natt vært utsatt for kraftig press og har måttet trekke seg noen km. tilbake. Tyskerne er brutt inn i Belgia ved Monschau, hvor de har hatt betydelig terrengvinning, og ved Vianden. Det 3. innbrudd i de alliertes linjer har funnet sted i nærheten av Echternach i Luxembourg.

General Pattons 3. amerikanske armé er rykket inn i de sørlige forsteden i Dillingen og har omtrent rensket hele byen for tyskere. General Patch's 7. amerikanske armé rykker inn i Pfalz på begge sider av Wissembourg, og tunge tanks står i heftig kamp med Slegfriedlinjens kassematter.

LUFTRIGEN. Siden søndag har tyskerne foretatt over 500 flyutfall pr. dag, hvilket er dobbelt så meget som tidligere, men allikevel bare 1/3 av de allierte maskiners daglige utfall. I dag har 1.100 amerikanske fly, hvoriblant 500 tunge bombefly, angrepet skiftetomtene i Köln, Koblenz, Mainz og andre steder i Vest-Tyskland som er av viktighet som forsyningscentra på 1. amerikanske armés front.

-- V --

London, 19. 12. 1944, kl. 6.30.

VEST. BBC's korrespondent melder fra fronten igår kveld at v. Rundstedt's motoffensiv ikke har kulminert. Voiene bak fronten er fulle av forsterkninger både på tyskernes og de alliertes side. De allierte retter uopphørlige luftangrep mot de tyske tanks- og panserdivisjoner. 1. amerikanske armé har falt tilbake langs grensen til Luxemburg og Belgia på en 80 km. lang front. De allierte har hatt ny framgang flere steder nord-øst for Sarreguimines. I Dillingen holder tyskerne nå bare et par fabrikkbygninger.

Allierte fly fra Italia, som var på tokt mot oljefelt i Øst-Tyskland, ble angrepet av ca. 100 tyske jagere. Etter å ha skutt ned 48 av dem og jaget resten på flukt, fortsattes turen som hadde som hovedmål oljeraffineriene i Blechhammer og Odenthal i Øvre Schlesia og Mor.-Ostrava i Tsjekkoslovakia.

ØST. I Nord-Øst-Ungarn har russerne nådd den slovakiske grense på et nytt sted nord for Miskolc og er innen synsvidde av landets første fjellkjede. De heftige kamper omkring Budapest rasér videre, og russerne har inntatt et støttepunkt 10 km. nord for byen.

DET FJERNE ØSTEN. I Kina har japanerne oppgitt byen Nang Kang, og de allierte har tatt en viktig oljeby i Midt-Burma. På Mindoro er amerikanerne kommet 11 km. forbi hovedstaden San José.

HELLAS. Britiske tropper i Athen er gått til offensiv samtidig med at Elmas styrker angriper RAF's hovedkvarter i byen. Elmas har rettet et ultimatum til en indisk garnison i en mindre gresk by, og de britiske styrker har hatt framgang mellom Athen og kysten. Flere hundre bulgarere er kommet over grensen til Hellas. Forhandlingene om regentskap fortsetter.

LUFTRIGEN. Blandt de mål som ble angrepet fra luften under forskjellige utfall igår var blandt annet V-2 baser i Nederland, byene München, Köln, Ulm, Münster og Graz i Østerrike.

NORGESNYTT. Forviste prester og biskoper på Lillehammer er flyttet til Helgøya i Mjøsa for å bli mere isolert. 225.000 nordmenn blir nå bespiset av Svenska Norgeshjälpen. 175.000 skolebarn har fått pakker med juleknekke. I Stor-Oslo har barn fra 2 til 7 år også fått slike pakker. Det er plan om utvidelse neste år.

Under sistsråd Wolds opphold i Vadsö ble det leilighet til et lite intervju med den første fylkesmann på fri norsk jord, redaktør Peder Holt.

"Oslo radio," sier han, "forsøker å fortelle nordmennene at folk i Finnmark tryglet tyskerne på sine knær om å få bli med sydover. Men jeg kan forsikre at her oppe tok vi imot russerne med begeistring, og at det hersker det beste forhold mellom de russiske tropper og den norske befolkning".

"Har De hørt om noe tilfelle hvor russerne har grepet inn mot quislingene? En kunne jo ha ventet det etter russernes konsekvent uforsonlige holdning mot landsforrædere i alminnelighet".

"Nei, på ingen måte. Tvert imot. Russerne har gjentatte ganger erklært at de ikke vil blande seg i vårt indre styre. Min erfaring er at de vil følge dette prinsippet helt ut. De norske quislinger vil få sine saker behandlet og pådømt av norske myndigheter og norsk rett. De skal ikke få lov til å gjøre mere skade."

"Hvordan er samarbeidet mellom de lokale norske myndigheter og de norske offisielle representanter som er kommet fra Storbritannia?"

"Det er de aller beste. Vi måtte jo danne et administrasjonsapparat for fylket og kommunene med en gang tyskerne forlot Ost-Finnmark. Men da regjeringsrepresentantene kom, viste det seg at det vi hadde gjort, stort sett stemte med de retningslinjer regjeringen hadde trukket opp. Regjeringens representanter har gitt oss verdifull hjelp og vegledning, og i den utstrekning det er mulig, har de aktivt tatt del i arbeidet med de mange og store oppgaver som må løses."

"Blir det noen vansker med å få i gang arbeidet med de mange gjenreisningsoppgaver?"

"Nei, ikke egentlig vansker. Litt treghet kan jo spores enkelte steder. Folk har fått et sjokk, og det dødelige alvor i situasjonen står kanskje ikke klart for alle enda. På den annen side har vi fått melding fra flere distrikter om at hele befolkningen med en gang gikk mann av huse for å rydde opp i det forferdelige kaos tyskerne har skapt. Lys- og vannledninger er satt i stand, vegger og broer reparert og telefonledninger

brakt i orden. Ja, i mange tilfeller, har folk selv uten tilskyndelse fra administrasjonen ryddet lange veggstrekninger for miner og sprengladninger. En sier gjerne at finnmarkingene er litt tregge i starten. Men når de først er kommet i gang, da holder de farten."

"Har fylkesmannen noen ord å si om de deler av Norge som ennå er besatt av tyskerne?"

"Det første jeg vil peke på, er at den skremmelsesagittasjon tyskerne har drevet med den påtatte russiske fare, er den rene svindel. Ost-Finnmark er i dag en krigsherjet og avsvidd landsdel, det er så, men det er en fri del av Norge med helt norsk administrasjon. Og den russiske krigsmakt som har befridd oss, opptrer med en forståelse og hensynsfullhet som er enestående. Det ville ha vært helt utenkelig under tysk besettelse. Hvis jeg kan nå fram til folk i det okkuperte område, vil jeg rope så kraftig jeg kan: Kom dere unna tyskerne alle som kan. Prøv å utnytte den forvirring som oppstår når tilbaketrekningen av de tyske hovedstyrker begynner. Vi har eksempler som viser at en avskåret telefonledning har reddet et helt distrikt fra å bli avsvidd og befolkningen fra å bli bortført."

Når de tyske tropper har forlatt et område, da gjelder det at de som er blitt igjen, ikke nøler et øyeblikk med å ta fatt. Det som tyskerne har etterlatt seg av matvarer, olje, bensin og andre ting, det må bli samlet sammen for at det kan bli til folles nytte og til virkelig avhjelp av den nød som uungåelig følger i de flyktende tyske troppers spor. Det første som må i orden igjen, er vegger, broer, telefonlinjer og andre kommunikasjonsmidler. Alle må ta fatt. Ingen må spare på kreftene. Alle må arbeide for landet, ingen for seg selv.

FINNLAND.

I Finland er det nedsatt en komité med det formål å sende hjelp til Norge, og Landsorganisasjonen har sendt regjeringen en skrivelse hvor den ber om at all mulig finsk støtte må settes inn for å bygge opp igjen Nord-Norge.

NORGES-NYTT.

I Namdalen er det nærmest unntakelses-tilstand for tiden.